

UGT de Catalunya. Salut Laboral

SENSE RISC 3

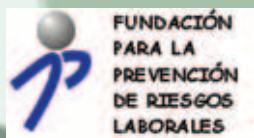
Octubre 2005

**Análisis de la
accidentalidad enero-
junio 2005 en Catalunya**

12è Congrés de la UGT de Catalunya

Amb el finançament
de:

La Legionela

Sense Risc
Rambla Santa
Mònica, 10
08002 Barcelona

Direcció
Dionís Oña

Coordinació
Mamen Márquez

Equip de redacció
Àngel Escámez
Marta González
Marta Juan
Maria Marín
Mamen Márquez
Lucía Mateo
Pere Nieto
Eduard Salvador
Jaume Suriol
Germán Milara

Disseny i maquetació
nt salut

Impremta

Dipòsit legal

sumari

l'entrevista 3

Abdelkader Aslimani, secretario de Inmigración de la UGT de Catalunya

és notícia 4

la legionela 5

el tema 6

Resolucions del 12è Congrés de la UGT de Catalunya: Salut i Seguretat en el treball

tu opines 7

Glòria Sánchez, responsable de Salut Laboral de FCTCHTJ

l'opinió de l'expert 8

Quines activitats ha de desenvolupar l'organització preventiva de la meua empresa?

medi ambient 9

Les polítiques ambientals sindicals

mútues 10

Real Decreto 1041/2005

Sinistralitat 11

Análisis de la accidentalidad en el período enero-junio 2005 en Catalunya

t'interessa 12

editorial

Aquesta és la primera editorial que tinc l'oportunitat de realitzar després d'haver estat elegit secretari de Medi Ambient i Salut Laboral en el Congrés que es va celebrar a Lleida.

Aquesta revista vol continuar sent un nexa d'informació i opinió dels temes relacionats amb la salut laboral i el medi ambient de la UGT de Catalunya i el desig dels companys i companyes que la fan possible és que també serveixi com a eina per defensar els drets que el conjunt dels treballadors i treballadores tenen en aquestes matèries que, a vegades, per què no dir-ho, semblen estar lluny dels objectius sindicals fins que no ens trobem en una situació concreta en què hem de donar resposta.

És per aquest motiu que tot i la seva publicació periòdica (volem que sigui trimestral), tenim el compromís de reflectir els temes d'actualitat amb una anàlisi sindical rigorosa i jurídica, en aquells casos en què considerem que pugui ser d'utilitat als delegats/des de salut laboral, com també al conjunt dels afiliats i afiliades a l'organització.

Estem oberts a rebre tot tipus d'observacions dels continguts amb l'objectiu de millorar, per a que pugui ser una eina útil i de referència en els seus continguts.

Dionís Oña i Martín
Secretari de Medi Ambient i Salut Laboral

ABDELKADER ASLIMANI, secretario de Inmigración de la UGT de Catalunya.

l'entrevista

¿Cómo valoras la situación de los inmigrantes en prevención de riesgos laborales?

Todos sabemos que en los últimos años, la mayoría de los accidentes laborales son de inmigrantes. Los trabajadores de este colectivo trabajan por necesidad, en unas condiciones pésimas, sin medidas de prevención para prevenir accidentes de trabajo y enfermedades profesionales. Tiene que asumir cualquier riesgo por las condiciones socioeconómicas en que se encuentra; subir a andamios sin protección, entrar en zanjas sin entibar, trabajar en espacios con contaminantes químicos sin mascarilla ni protección colectiva. El trabajo más duro y más inseguro es para el inmigrante.

¿Qué se debería hacer para mejorar la situación?

Se debería poner a disposición de los trabajadores inmigrantes una serie de mecanismos para poder decir NO al trabajo inseguro y denunciar a la inspección de trabajo las deficiencias de las condiciones de trabajo que no cumplan con la normativa de prevención de riesgos laborales.

¿Qué actividades prevé realizar la Secretaria de Inmigración de la UGT de Catalunya?

Entre los proyectos que se están preparando destacan dos. Por un lado, realizar una **Guía de Derechos** para los trabajadores inmigrantes. Por supuesto, esta guía incluye aspectos relacionados con la prevención de riesgos laborales. El segundo proyecto se trata de la elaboración de un **Plan de Acogida en la Empresa**. Se trata de explicar a los trabajadores inmigrantes cuando llega a una empresa cuáles son sus derechos, cuáles sus deberes. También estarán incluidos los conceptos de salud laboral y medio ambiente.

¿Qué diferencias se encuentran entre trabajadores inmigrantes legales o "sin papeles"?

La mayoría de los accidentes de trabajo se producen dentro de la economía sumergida. Conocemos muchos casos de trabajadores accidentados que por causa de las lesiones producidas no pueden trabajar y no pueden conseguir los papeles. Por eso, el objetivo de UGT de Catalunya es legalizar a todas las personas trabajadoras.

¿Y entre los trabajadores autóctonos y los inmigrantes?

Siempre existen diferencias. Lo que nos diferencia a la UGT de Catalunya con el resto, es que para la UGT es una materia laboral y para las demás es de materia social. Hay que trabajar para que los inmigrantes se integren laboral y socialmente. Hoy en día hay miles de delegados inmigrantes que se han escogido mediante las elecciones sindicales. Estos delegados tienen que trabajar por todos sus compañeros, inmigrantes o no. Esta es una vía, que UGT de Catalunya ha abierto para integrar al colectivo inmigrante dentro de las empresas.

Para nosotros, una política de integración pasa por dar participación a esas personas dentro de las empresas igual que los demás porque es la única forma de integrar a estos trabajadores de una forma clara.

Vamos a seguir reivindicando nuestros derechos y nos podemos asegurar de una cosa:
"Nos pueden secuestrar nuestros derechos pero nunca nuestras lenguas".

Eduard Salvador

Muere un operario que trabajaba en la rehabilitación de un edificio afectado por el hundimiento del Carmel

Un trabajador de 35 años murió cuando trabajaba en la rehabilitación del edificio de la calle de Llobregós, 148 de Barcelona, uno de los afectados por el hundimiento del túnel del metro en el barrio barcelonés del Carmel.

Según el Departamento de Política Territorial y Obras Públicas, el accidente se ha producido cuando el trabajador se ha precipitado al vacío al pisar una claraboya de vidrio y ha muerto a consecuencia de las heridas que ha sufrido.

El accidente ocurrió a las 12.28 horas, según la Guardia Urbana, en una obra que realiza la empresa Rehacsa por encargo de Gisa. Ambas empresas han lamentado la muerte del trabajador en un comunicado.

28/09/2005 - *La Vanguardia Digital*

El TSJC absuelve a una empresa porque el trabajador actuó con un exceso de celo mal entendido

El Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (TSJC) ha absuelto a una empresa de Santa Perpètua de la Mogoda (Barcelona) de toda responsabilidad por el accidente laboral que sufrió un trabajador al considerar que éste actuó con «un exceso de celo mal entendido». De este modo, el TSCJ ha anulado la sentencia dictada el 26 de noviembre de 2003 por el titular del Juzgado de lo Social número 13 de Barcelona, que condenaba a la empresa a pagar un recargo del 30% de las prestaciones a la seguridad social por «falta de medidas de seguridad e higiene en el trabajo», que motivaron el accidente.

Los hechos tuvieron lugar en enero de 2002, cuando el empleado en cuestión introdujo su mano por la puerta frontal de una máquina en marcha y perdió parte de un dedo. Tras el accidente, la Inspección de Trabajo constató que la máquina disponía de un mecanismo de parada inmediata al abrir la puerta, pero aquel día no funcionó, ya que tardó unos segundos en bloquearse. Fruto de la inspección, el juzgado decidió sancionar a la empresa.

Contrariamente, la sentencia del Alto Tribunal incide en que, pese a que al abrir la puerta la máquina no se paró, el operario introdujo su mano con el riesgo que ello comportaba. El TSCJ cree que la intervención del empleado fue tan «causal» que «eliminó cualquier apreciación causal de omisión de medidas de seguridad por parte de la empresa».

18/10/2005 - *ABC*

Cataluña contará en 2006 con la segunda mayor planta de biodiesel de España

Las principales empresas municipales de transporte urbano de Catalunya, el Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía (IDAE) y la consultora energética Sarmet on Plus invertirán unos 50 millones de euros en la construcción de la segunda mayor planta de producción de biodiesel de España. La planta, que probablemente se ubicará en Martorell (Barcelona), tendrá capacidad para producir 100.000 toneladas anuales de biodiesel a partir de semillas vegetales como la colza y el girasol, explicó a EFE el consejero delegado de Sarmet on Plus, Jorge López. Es decir, producirá biodiesel con aceites vegetales puros en vez de reciclados.

Para desarrollar el proyecto se ha constituido la sociedad Ecomed Energy, con sede en Barcelona y con participaciones de las entidades involucradas en el proyecto: además del IDAE y Sarmet on Plus, Transportes Urbanos y Servicios Generales (TUSGSAL) y Transports Metropolitans de Barcelona (TMB).

El biodiesel se destinará en un 40% a la flota de transporte público urbano y el resto se venderá a compañías como Repsol, Cepsa y British Petrol (BP), que ya comercializan este carburante en algunas de sus estaciones de servicio.

www.energias-renovables.com

la legionela

Lamentablemente, con periodicidad llegan noticias de muertes de ciudadanos a causa de la legionela. Normalmente, finalizadas las investigaciones, los focos de infección suelen ser torres de refrigeración de empresas. Es por ello, que pese a ser un problema de salud pública, los delegados de prevención deben conocer la legionela, sus consecuencias y las medidas preventivas, para asegurar la salud de sus compañeros así como la de terceras personas.

Causas

La *legionella pneumophila* es una bacteria que debe su nombre a que se descubrió tras una convención de la Legión Americana, donde hubo más de 221 afectados y 34 muertos. Vive en medios acuáticos naturales, lagos, arroyos, lodos, etc. y también sobrevive en pequeñas cantidades en los sistemas potabilizadores de agua, pudiendo ser trasladada a edificios donde puede colonizar en instalaciones de suministro de agua y sistemas de acondicionamiento de aire.

La legionela crece en el agua a temperaturas entre 20°C y 50°C, con desarrollo óptimo entre 35°C y 45°C. Por debajo de los 20°C permanece latente, sin multiplicarse y no sobrevive por encima de los 60°C. El Ph debe comprender entre 2 y 9.5. Su supervivencia en el aire es corta debida a la desecación y a los efectos de la radiación ultravioleta del sol.

La legionela se transmite por vía aérea. El germen se transporta dentro de pequeñas gotas de agua que se inhalan. Estas gotas provienen de los aerosoles (agua pulverizada) que emiten las torres de refrigeración, de humidificadores (aparatos que regulan la humedad en interiores de edificios) y aparatos de enfriamiento evaporativo cuando el agua que contienen está contaminada por legionela. No se ha demostrado que exista riesgo al beber agua contaminada por legionela ni que se transmita entre personas.

Los principales focos de contaminación son los circuitos de agua caliente sanitaria (grifos, cabezales de ducha, sifones, tramos ciegos, etc.), sistemas de climatización y torres de refrigeración, aguas termales de centros de rehabilitación y recreo, equipos médicos de aerosolterapia y fuentes decorativas.

Consecuencias

La legionela es un agente oportunista capaz de causar la enfermedad en personas especialmente sensibles como ancianos, fumadores, alcohólicos, personas con las defensas bajas, diabéticos, enfermos de cáncer y personas con enfermedades respiratorias crónicas. No obstante, las personas sanas también pueden padecer la enfermedad si han sufrido una exposición a concentraciones suficientemente altas con la bacteria.

Tiene dos formas clínicas diferentes:

- Neumonía que se conoce como enfermedad del legionario. Forma severa de neumonía.
- Fiebre de Pontiac, cuadro de tipo gripal y carácter leve sin afectación pulmonar.

Medidas preventivas

Las medidas preventivas deben ir dirigidas en los aspectos relacionados con las instalaciones, en primer lugar diseño y montaje, y seguidamente mantenimiento y explotación.

El diseño y montaje de las instalaciones debería realizarse de acuerdo con el Informe UNE 100-030-94 sobre climatización, "Guía para la prevención de la legionela en instalaciones". Este documento forma parte de la Instrucción Técnica Complementaria ITE 01 "Generalidades" del Real Decreto 1751/1998, Reglamento de instalaciones térmicas en los edificios (RITE) y sus instrucciones técnicas complementarias (ITE). Las instalaciones deberán colocarse lo más lejos posible de lugares frecuentados por personas. De esta forma, se evita que las gotas de agua puedan ser inhaladas. Así mismo, provoca que los aerosoles sean dispersados por el viento lo máximo posible y, así, que la cantidad de bacterias en el aire sean mínimas y no tengan capacidad infectiva.

El mantenimiento de estas instalaciones, de la misma manera, viene definido por la legislación actual, en la que se establecen métodos de limpieza, periodicidad, etc. Exponer cada medida preventiva para cada instalación sería excesivamente extenso, lo resumimos en un ejemplo de las medidas de mantenimiento para las torres de refrigeración y condensadores evaporativos:

- Notificar al Ayuntamiento la existencia de estas instalaciones, antes de su puesta en marcha, para que estén incluidas en un censo municipal.
- Disponer y aplicar programas de mantenimiento higiénico sanitario adecuados a las características de la instalación.
- Reformas estructurales y funcionales necesarias para obtener un correcto funcionamiento de las instalaciones.
- Limpieza y desinfección del sistema completo dos veces al año, como mínimo, y siempre que se ponga en marcha por primera vez, después de una parada superior a un mes, después de una reparación o modificación estructural o cuando una revisión general así lo aconseje.
- Sistema de desinfección en continuo del agua.
- Plan de autocontrol verificable mediante los correspondientes controles analíticos periódicos.
- Registro de mantenimiento donde se anotarán todas las actuaciones realizadas en las instalaciones, incidencias, actividades, resultados obtenidos y fechas de las paradas y puestas en marcha de la instalación.
- Certificado de revisión anual emitido por una entidad autorizada para este efecto por la Dirección General de Salud Pública. El registro de las empresas autorizadas en Cataluña se puede encontrar en www.gencat.net/salut/depans/units/sanitat/pdf/revlegio1.pdf.

Resolucions

12è Congrés de la UGT de Catalunya Salut i Seguretat en el treball

En el marc del 12è Congrés de la UGT de Catalunya, que es va celebrar a Lleida del 20 al 23 de juny d'enguany, es van debatre tots els temes referents als objectius bàsics del nostre sindicat: la defensa dels interessos socio-polítics, econòmics, professionals, socials i culturals dels treballadors de Catalunya. Defensa que no entenem d'una altra manera si no és a través de la constant reivindicació del benestar social, econòmic i intel·lectual de tots els treballadors i treballadores, i l'exigència d'unes condicions de treball dignes, segures i saludables.

El 12è Congrés a més a més de possibilitar el debat social, la reflexió i la recerca de propostes i solucions als problemes genèrics de la realitat del món laboral de Catalunya, va ser un excel·lent escenari per impulsar el treball sindical dels nostres delegats i delegades de prevenció, acompanyat del suport dels instruments tecnicosindicals que posa a la seva disposició la Unió General de Treballadors de Catalunya.

El 12è Congrés va ser participatiu, integrador i unitari. S'hi van adequar les propostes aprovades a la realitat de la prevenció de riscos laborals de les empreses de Catalunya i a les necessitats de protecció, participació i informació dels treballadors i treballadores del nostre país.

La millora de les condicions de salut i seguretat en el treball no només comporten la necessària humanització de les relacions laborals i el respecte dels drets de les persones més bàsics, sinó també més benefici empresarial i més implicació i motivació dels treballadors. Hem de tenir en compte que la salut a la nostra empresa, al nostre lloc de treball, no és una variable independent de l'organització del treball i que l'atenció de la prevenció de riscos laborals és factor fonamental per a la productivitat.

Dintre de diferents debats que van fer referència als temes de seguretat i salut, es van seleccionar uns temes d'interès general que foren tractats amb el clar objectiu d'assolir a través de les resolucions del propi Congrés, solucions i mètodes de tractament, adients i efectius per a cada un dels temes.

1. Per una Llei Catalana de Seguretat i Salut en el Treball.
2. Proposta de col·laboració dels tècnics de l'OTPRL amb la Inspecció de Treball i Seguretat Social.
3. L'amiant.
4. Una nova conjuntura política que ens obliga a avançar.
5. Actuacions de l'empresa per integrar la prevenció.
6. Els accidents *in itinere*.
7. La vigilància de la salut.
8. Factors psicosocials.
9. El tabac.
10. La Gestió de la salut dels treballadors a l'empresa.
11. La separació dels serveis de prevenció de les MATEPSS.

Per què una llei catalana de seguretat i salut en el treball?

Davant les dades de sinistralitat i la necessitat de capgirar la situació i fer de les empreses catalanes empreses segures i saludables, el XIIè Congrés va resoldre l'aprovació d'una llei de salut i seguretat al treball de Catalunya per tal de poder contrarestar les deficiències normatives i de gestió de l'Administració. Aquesta llei aportaria una ampliació normativa de drets bàsics sobre seguretat en el treball i el seu acompliment efectiu a partir d'una millora en la gestió. Altrament, exigiria la creació de l'Institut Català de la Salut i Seguretat amb un registre de dades propi i un servei d'assessorament permanent, la intervenció en el sistema educatiu amb la finalitat de promoure la seguretat i la salut en el treball entre els futurs treballadors i que els plans d'educació recullin la seguretat i la salut, no sols teòricament, sinó també de manera pràctica, per a que els joves treballadors coneguin els seus drets i les seves obligacions en incorporar-se al mercat laboral.

Salut laboral a la Negociació Col·lectiva

Hem de reconèixer, mirant enrere, que avui tenim un escenari polític i social substancialment més favorable als nostres objectius com a sindicat, tal i com es va poder comprovar en el 12è Congrés.

Catalunya:

La consolidació del nostre sindicat amb una majoritària presència sindical a les empreses, en referència als temes de prevenció de riscos laborals, i l'augment de les experiències d'intervenció sindical a les empreses són els nostres objectius de futur.

La participació dels treballadors a través de la negociació col·lectiva s'incrementa dia a dia. Però, tot i això, encara ens trobem amb casos on la negociació col·lectiva, més enllà d'ésser una eina eficaç es converteix en un recull formal dels drets i les obligacions que estableix la llei, com a mínims legals.

Xarxa d'Atenció als treballadors X@T: un instrument de suport a l'acció sindical

La millora contínua en la qualitat de l'atenció que des del nostre sindicat es dona als delegats i afiliats és una prioritat de treball de totes les estructures de la UGT de Catalunya.

Per a garantir que els nostres afiliats i delegats obtinguin de l'organització la millor atenció personal possible es crea la **Xarxa d'Atenció al Treballador X@T**, xarxa d'atenció directa al treballador orientada a aconseguir la màxima satisfacció en les persones que acudeixen al sindicat reclamant atenció, sol·licitant informació i assessorament, ja sigui presencial, telefònica o telemàtica, durant tots els dies laborables de l'any.

L'atenció personalitzada i orientada a la satisfacció de les necessitats de l'afiliat i delegat és important per la relació que aquest manté amb l'organització, així, les actuacions de la Xarxa d'Atenció al Treballador integren serveis d'atenció als afiliats tals com l'Oficina Tècnica de Prevenció de Riscos Laborals -OTPRL-.

L'OTPRL que forma part de la Secretaria de Medi Ambient i Salut Laboral està integrada per un equip de tècnics superiors en prevenció de riscos laborals en les especialitats de seguretat, higiene, ergonomia i psicociologia aplicada, auditories, mútues i serveis de prevenció.

L'OTPRL té com objectiu assessorar i informar als afiliats i afiliades del sindicat, delegats i delegades de prevenció, membres de comitès de seguretat i salut, comitès d'empresa, delegats de personal i seccions sindicals, oferint assistència i recolzament a reunions i consultes en tot el que fa referència a la prevenció de riscos laborals.

Malgrat tots aquests avenços, queden molts objectius per assolir i molta feina per fer.

Marta Juan

tu opines

Glòria Sánchez,

responsable de Salut Laboral de FCTCHTJ.

Els canvis a la Federació de Catalunya de Treballadors de Comerç, Hostaleria, Turisme i Joc, d'ençà del nou Congrés, com afectaran al tractament dels temes de prevenció de riscos laborals dels vostres sectors?

GS. Afectaran de forma molt significativa, ja que en aquest Congrés s'ha creat la Secretaria de Salut Laboral, i per tant, des de la Federació es podrà fer un tractament més adequat dels temes de prevenció de riscos laborals, realitzant una anàlisi exhaustiva de la realitat dels nostres sectors i desenvolupant, en funció dels resultats, actuacions encaminades a millorar la condicions de treball dels treballadors.

Quins són els objectius de la teva Federació en seguretat i salut?

GS. Hi ha dos objectius principals. En primer lloc, mitjançant la negociació col·lectiva, aconseguir introduir en els convenis del nostre sector el desenvolupament de la Llei 31/1995 de prevenció de riscos laborals per dotar de més protecció als treballadors, sobretot de les petites i mitjanes empreses. En segon lloc, aconseguir que en totes les empreses del nostre sector on hi ha representació de la UGT estiguin designats els delegats de prevenció o, en el seu cas, constituïts els Comitès de Seguretat i Salut, per poder treballar conjuntament de forma eficient.

Quina és la percepció que tens dels delegats i delegades de prevenció de la teva Federació?

GS. Són treballadors amb un gran interès per millorar les condicions de treball i amb una gran força de voluntat, ja que amb uns recursos limitats i, moltes vegades, sense el suport necessari per part de l'Administració lluiten diàriament davant d'empreses on el grau d'implantació dels sistemes de prevenció molt sovint és molt baix.

Quin ha estat el motiu que t'ha mogut a acceptar aquesta nova responsabilitat?

GS. Personalment és un tema que sempre m'ha interessat molt, però a més, afortunadament, he disposat dels mitjans i el suport necessaris per poder ampliar coneixements i dedicar-me a aquesta activitat en profunditat.

Acceptar la responsabilitat d'aquesta Secretaria per mi significa poder col·laborar i facilitar als meus companys la informació, la formació i el suport necessaris per a que puguin desenvolupar la seva tasca preventiva i, així, aconseguir des d'aquesta Federació millorar les condicions de seguretat i salut dels nostres treballadors.

Marta Juan

L'opinió de l'expert

Quines activitats ha de desenvolupar l'organització preventiva de la meua empresa?

L'organització preventiva de l'empresa, amb independència de la seva mida, ha de portar a terme la implantació i aplicació del Pla de prevenció de riscos laborals, integrant-lo en el sistema general de gestió de l'empresa. Per això ha de realitzar les següents activitats:

- a)** Identificar els riscos per a la seguretat i salut dels treballadors, mesurant-los i valorant-los. I en funció de la magnitud del risc detectat, proposar la seva supressió o, quan això no sigui possible, adoptant les mesures preventives que siguin necessàries. La identificació i valoració dels riscos es farà abans d'iniciar l'activitat, quan es produeixi la incorporació de nous equips de treball, substàncies, de noves tecnologies o modificacions de les condicions del lloc de treball, canvis en el procés de producció, incorporació d'un treballador que, per les seves característiques personals o estat biològic conegut, sigui especialment sensible a les condicions del lloc de treball. Tanmateix, sempre que ho consideri necessari l'autoritat laboral s'han de realitzar revisions periòdiques de l'avaluació de riscos i el seu compliment.
- b)** Planificar les activitats preventives que siguin necessàries d'acord amb els resultats de les avaluacions dels riscos. En funció dels resultats de l'avaluació es farà una prioritització dels riscos detectats i s'establiran dates concretes, mitjans i uns responsables per portar a terme la correcció dels riscos detectats. L'activitat preventiva haurà de planificar-se per a un període determinat, establint les fases i prioritats del seu desenvolupament en funció de la magnitud dels riscos i del nombre de treballadors que hi estiguin exposats, així com el seu seguiment i control periòdic. En el cas que el període en el qual es desenvolupi l'activitat preventiva sigui superior a un any, haurà d'establir-se un programa anual d'activitats.
- c)** Elaborar un pla per a situacions d'emergència i portar a terme simulacres i assajos. Es programarà com a mínim un simulacre cada any.
- d)** La vigilància de la salut dels treballadors quan aquesta sigui necessària en funció dels riscos inherents al treball. Les típiques revisions anuals que s'oferien fins ara per part de les mútues d'accidents de treball i malaltia professional "no constitueixen" vigilància de la salut. S'ha de fugir de reconeixements inespecífics massius, que no detecten adequadament la relació amb el treball o ho fan tard. Els experts en salut laboral adverteixen que les abans tan famoses revisions mèdiques anuals no són útils, excepte anecdòtiques excepcions, si no van orientades a un fi. Es tracta d'accions ineficients i ineficaces, sense cap efectivitat preventiva. Si se segueixen mantenint en les empreses han d'enquadrar-se en apartats diferents a la prevenció de riscos laborals.
Per a que la vigilància de la salut sigui específica i poder complir l'orientació essencialment preventiva que ha de guiar-la, ha de realitzar-se en funció dels riscos derivats del treball. Per tant, els professionals sanitaris dels serveis de prevenció, encara que sigui parcialment, han de participar de la realització de l'avaluació de riscos.
- e)** Garantir la prestació de primers auxilis als treballadors accidentats en el centre de treball. En el cas d'empreses que tinguin constituït un servei de prevenció propi (SPP) i que tinguin assumida l'especialitat de medicina del treball, hauran de disposar dels mitjans humans i materials necessaris, i recollits per la llei, per dur a terme aquesta activitat.
- f)** Comprovar que els treballadors de l'empresa disposen de la informació i formació preventiva necessària, teòrica i pràctica, organitzant les activitats d'informació i formació necessàries per a garantir aquests aspectes.
- g)** Vigilar les condicions de treball, fent-ne controls periòdics, i investigar els casos de malalties professionals i accidents de treball que es produeixen, per a comprovar la correcció de l'avaluació dels riscos i el compliment de la planificació preventiva adoptada per l'empresa. El pla de prevenció de riscos laborals, l'organització preventiva, l'avaluació i la planificació preventiva han de revisar-se quan es produeixin variacions en les condicions de treball (per exemple, per l'adquisició de nova maquinària o el canvi de l'organització del treball) o quan es descobreixi que són insuficients o incorrectes.

L'empresari haurà d'assegurar-se de l'efectiva execució de les activitats preventives incloses en la planificació, efectuant-me un seguiment continu.

Àngel Escames

LES POLÍTIQUES AMBIENTALS SINDICALS

La **UGT de Catalunya**, en un marc de referència com és el seu **12è Congrés**, ha debatut, entre d'altres, el paper del nostre sindicat en la integració de les polítiques ambientals a les empreses per la consecució d'un progrés de futur i de qualitat per a tots.

El Congrés ha permès un debat social que doni elements de reflexió alternatius i eficaços en propostes, a les necessitats de renovació i d'actualització envers temes que ja ens són propis al sindicat, com és la transversalitat de les qüestions mediambientals.

Aquests debats ens permeten, com a sindicat, contrastar les nostres opinions, debatre-les i així, adaptar els nostres principis i resolucions a les noves exigències i necessitats del treballador i de la societat, tant dins, com fora del seu entorn laboral.

La societat evoluciona amb noves realitats i necessitats que posen de manifest escenaris capaços de provocar canvis a l'estructura social de la societat. Els grans reptes socials i ecològics del present demanen una nova manera d'abordar i pensar en el model de desenvolupament i de progrés que volem.

És necessari, per tant, que també canviïn els hàbits i valors de la ciutadania, respecte a les pràctiques quotidianes relacionades amb el medi ambient i la sostenibilitat com un requisit fonamental per poder desenvolupar estratègies i polítiques públiques eficients. Per tant, per aconseguir aquests objectius, creiem imprescindible fomentar la sensibilització, l'educació i la formació mediambiental per tal de generalitzar pràctiques laborals més favorables per al medi ambient.

La formació ambiental permetrà que el treballador participi de forma efectiva per reconduir els processos productius actuals cap a pràctiques més respectuoses amb l'entorn. També volem identificar bones pràctiques d'empreses i difondre-les, així com establir plans d'acció de forma conjunta amb les administracions i l'empresa per millorar la gestió, la qualitat ambiental i la competitivitat.

D'altra banda, i com a conseqüència de les greus repercussions dels problemes ambientals, la legislació és cada cop més exigent en aquesta matèria, per això moltes empreses es veuen obligades a adaptar els seus processos productius a aquesta nova realitat. És aquí on les nostres propostes i la nostra participació activa han de servir per conciliar la preservació de l'entorn, l'ocupació i l'assoliment d'una millor qualitat de vida. Per això volem:

- Promoure el diàleg amb l'Administració, els empresaris i la representació sindical a través d'estructures permanents per al seguiment adequat dels problemes que l'adaptació mediambiental pugui anar generant en la indústria.
- Generalitzar tant com sigui possible les millors tècniques disponibles (MTD), la manera més respectuosa amb el medi per dur a terme una activitat, tenint en compte el cost per a les empreses que les han d'utilitzar.
- Fomentar a les empreses que centrin els seus esforços en la inversió de tecnologies netes, que milloren el procés de producció en origen enlloc de cercar solucions al final de la cadena de producció.
- Reclamar la creació d'un institut per al desenvolupament sostenible que tingui com a objectiu establir més ajuts tècnics i econòmics per a l'adaptació ambiental de les empreses catalanes i mantenir una ocupació estable amb la competitivitat.

Els reptes plantejats són grans, per tant, hem de fer una gran tasca, en sinergia amb l'Administració, per assolir el nostre objectiu prioritari: garantir la màxima ocupació, fent que les empreses siguin competitives a tots els nivells i generin més i millor ocupació, com a elements indispensables cap a un desenvolupament sostenible.

Marta González

REAL DECRETO 1041/2005, DE 5 DE SEPTIEMBRE (BOE NÚM. 222 DE 16 SEPTIEMBRE) QUE INTRODUCE MODIFICACIONES EN VARIOS REGLAMENTOS DE LA SEGURIDAD SOCIAL

El pasado viernes 2 de septiembre se aprobó, por el Consejo de Ministros, un real decreto que introduce modificaciones en los Reglamentos Generales de inscripción de empresas y afiliación de trabajadores; cotización y liquidación de otros derechos de la Seguridad Social; recaudación; patrimonio de la Seguridad Social; y colaboración de las Mutuas de Accidentes de Trabajo y Enfermedades Profesionales. Entre las modificaciones que introduce este Real Decreto destacan, en materia de prestaciones por accidentes de trabajo y enfermedades profesionales:

- En caso de accidente de trabajo se reconoce al trabajador las prestaciones de la Seguridad Social aunque esté ilegalmente en el país, o no estuviera dado de alta a la Seguridad Social. Se incorpora así a la normativa española el precepto, contenido en varios tratados y convenios internacionales suscritos por España.

- **El Decreto** da cobertura normativa a la revisión de los capitales, coste que las mutuas y empresas deben pagar en los casos de reconocimiento de accidentes de trabajo. Las actuales tablas de cálculo de los capitales, coste con más de cincuenta años de antigüedad, infravaloran la prestación al partir de esperanzas de vida muy inferiores a las actuales, por lo que las nuevas tablas que se aprobarán en desarrollo de este decreto incrementarán las aportaciones.

- Las **entidades públicas de la Seguridad Social** recuperan la capacidad de determinar si la situación de incapacidad temporal (IT) de un trabajador se debe a un accidente de trabajo, enfermedad profesional o enfermedad común. Esta potestad había sido otorgada a las mutuas en marzo de 2004. Los tribunales de orden social habían unificado su doctrina en un sentido similar al que se recoge el decreto aprobado.

- **Autónomos:** Para los trabajadores por cuenta propia que realicen varias actividades, en caso de accidente de trabajo o enfermedad profesional, las cotizaciones y prestaciones se determinan en función de la actividad en la que se hubiera producido el accidente.

Otras modificaciones que introduce este Real Decreto es el reconocimiento, a efectos de prestaciones futuras, de las cotizaciones efectuadas como consecuencia de un requerimiento de cuotas o acta de liquidación por la Inspección de Trabajo y Seguridad Social por la existencia de actividad laboral sin afiliación a la Seguridad Social (en la actualidad, estas cotizaciones no generaban derecho a prestación para los trabajadores, mientras que las cotizaciones exigidas retroactivamente a los empresarios sí generaban ese derecho).

AVANCE DE OTRAS POSIBLES DISPOSICIONES LEGALES

Desde el Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales se está elaborando una propuesta de modificación de la Tarifa de Accidentes de Trabajo y Enfermedades Profesionales, que pretende, entre otras:

- **Estructurar** la cotización empresarial de acuerdo con la actividad económica desarrollada por la empresa en cada centro de trabajo.

- **Homogeneizar** la cotización de las empresas que ejercen la misma actividad.

- **Asignar** automáticamente de la actividad económica según el CNAE-93 Rev.1, utilizando el sistema de clasificación elaborado por el Instituto Nacional de Estadística.

- **Reducir** a un máximo de 20 el número de epígrafes de cotización.

- **Posibilitar** la revisión periódica de los tipos de cotización a fin de adecuarlos de una manera dinámica a la evolución de la siniestralidad de cada empresa.

Jaume Suriol y Pere Nieto

Análisis de la accidentalidad en el período enero-junio 2005 en Catalunya

Este análisis de la accidentalidad laboral se hace en referencia al período ENERO-JUNIO 2005 en el ámbito de Catalunya.

En éste, hay ya que adelantar que el crecimiento de la siniestralidad no ha tenido la espectacularidad de años pasados. Ha sido de un 0,52% en el período comprendido entre enero y junio de 2005, aunque la tendencia en el cómputo total de la siniestralidad apunta una situación sostenida. En términos generales, la accidentalidad con baja ha tenido un incremento del 0,52% en este período, si lo llevamos a datos absolutos comparativos de período interanual, éste sufre un crecimiento mucho mayor llegando a ser de un 13,23% según datos del Ministerio de Trabajo.

De esta manera, nos encontramos dos realidades, una es el incremento que se está produciendo en el sector de agricultura y la otra es la tendencia que sigue imparable del aumento de la accidentalidad en el sector de servicios.

CATALUNYA	leves	graves	mortales	totales
2004	75.764	740	76	76.580
2005	76.185	739	52	76.976
% VARIACIÓN	0,56%	- 0,14 %	- 31,58%	0,52%

Conclusiones

■ Estos datos corresponden a un período donde ya han pasado diez años desde la puesta en marcha de la Ley de Prevención de Riesgos Laborales y donde se sigue dando la siguiente situación:

de cada 100 accidentes de trabajo uno es grave
de cada 1.000 accidentes de trabajo uno es mortal
cada día se producen 425 accidentes de trabajo con baja

■ La situación descrita en la accidentalidad actual, que puede parecer una situación sostenida y hasta boyante, se puede dar también por la dificultad que existe todavía en la comunicación de los accidentes de trabajo, sobre todo en la leve, de forma electrónica.

■ Una falta de concreción de los medios, por parte de la Administración, para hacer el seguimiento y estudio del porqué de la accidentalidad sesga la parte más importante de la información que es conocer las causas que participan activamente en cada accidente.

■ La falta de concreción en las políticas por parte de la Administración que lleve a generar la cultura de la prevención en todos los aspectos de la sociedad.

Maria Marín y Germán Milara

t'interessa

CD. EINES PELS DELEGATS/DES DE PREVENCIÓ

Inclou dos cd, un de medi ambient i un de salut laboral. Eina de gran utilitat pels delegats de prevenció on pots trobar, tant pel que fa a medi ambient com a salut laboral, legislació actualitzada, publicacions editades pel Departament de Medi Ambient i Salut Laboral d'UGT de Catalunya i enllaços d'interès en aquestes matèries.

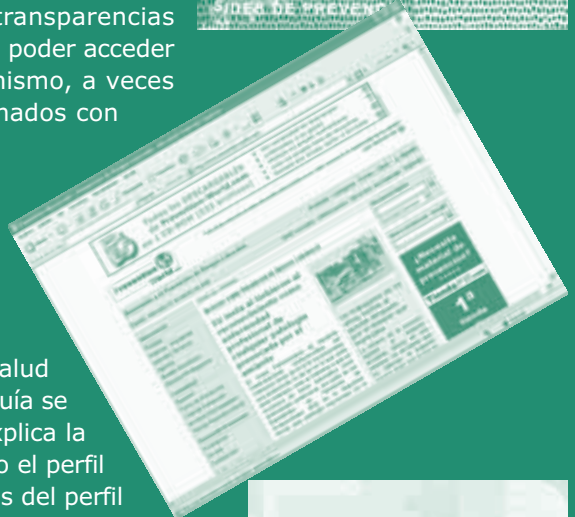
www.prevention-world.com

Portal de prevenció muy completo que contiene noticias actualizadas, artículos técnicos de prevención, agenda de eventos, boletines vía e-mail, tiendas virtuales de productos, chats, etc. Quizás lo más destacable de este portal sean los descargables, documentos técnicos, transparencias para formación, compartidos por técnicos de prevención. Para poder acceder a ellos, sólo tienes que registrarte de forma gratuita. Así mismo, a veces también realizan concursos de carteles fotográficos relacionados con PRL.

LA PREVENCIÓN DE RIESGOS LABORALES EN EL SECTOR LIMPIEZA

Una guía realizada con el fin de facilitar conocimientos de salud laboral imprescindibles para los trabajadores de limpieza. La guía se divide en dos partes claramente diferenciadas. La primera explica la aplicación del sistema de calificaciones profesionales, así como el perfil de los profesionales y la gestión de recursos humanos a través del perfil de competencias en el sector de la limpieza. Esto nos da una clara visión de cuál debe ser la carrera profesional del sector de limpieza y poder determinar de forma correcta las necesidades del sector.

La segunda parte, más extensa, explica la identificación del puesto de trabajo; evaluación de riesgos y principales consecuencias de los mismos. Así mismo, se determinan los principales riesgos específicos de las operaciones de limpieza en los siguientes sectores: industrias, oficinas, hospitales, hoteles, exteriores y urbanos. Así mismo, también se muestran conocimientos y factores a tener en cuenta en los puestos de limpieza de cualquier sector como pueden ser los efectos del ruido, problemas musculoesqueléticos, ambiente térmico, estrés, etc. En resumen, una guía sectorial muy práctica y completa.

www.oit.org/public/spanish/index.htm

Página de la Organización Internacional del Trabajo en español. En esta web encontramos los convenios firmados por diferentes países con respecto a aspectos del trabajo en general, la salud laboral y el medio ambiente en particular, así como documentos de divulgación y normas, principios y derechos fundamentales en el trabajo.

Tiene unas revistas electrónicas sobre temática laboral, así como un boletín electrónico sobre novedades y noticias muy interesantes.

